

Förord

Det här manuset om Apostlagärningarna har jag hållit på med en längre tid. Nu tror jag att det börjar bli dags att publicera det.

Västerlandets kristenhet tenderar att hamna i två diken. Det ena diket är att bli en återspeglning av tidsandan med dess värderingar. Det andra diket är att bli reaktiv och handlingsförlamad i en beklagan över att den kristna enhetskulturens tid ohjälpligt är förbi.

Vår situation liknar ideologiskt och etiskt långt den som urkyrkan levde i. Det liv som Apostlagärningarna skildrar är en dynamisk proaktivitet. Eller sagt med Indienmissionären Stanley Jones ord: ”Under trettio år åstadkom 120 människor och deras närmaste andliga arvtagare mera djupgående förändringar i människolivet, individuellt och kollektivt än vad fallet varit under någon generation i någon del av världen förr eller senare” (Stones, 1957).

Citatet anger något av den dynamiska kraft det kristna evangeliet hade under den första tiden, och fortfarande har där det får vara genuint. Kristna i alla tider har sökt sig till Apostlagärningarna för att söka kompass och inspiration för sin tids kyrka och kristenliv. Apostlagärningarna fungerar som en barometer på det andliga livet. Vattnet är alltid klarast vid källan.

Det har för mig varit fascinerande att få fördjupa mig i Apostlagärningarna. Valt kristet liv skildras med ständiga överraskningar mitt bland bristfälliga människor.

Min bok gör inte anspråk på att vara en vetenskaplig avhandling, men vill lyfta fram fakta som kan vara till glädje för gemene man. Jag vill i enlighet med författarens intention lyfta fram trovärdigheten i berättelsen och budskapet: Att en korsfäst människa mot alla rådande uppfattningar är Messias. Att Gud till lärjungarnas stora överraskning uppväckt denne Messias i Andens kraft från de döda. Och att samme Ande nu finns i hans efterföljare för att proklamera och leva ut Guds rikets nya liv till alla folk och nationaliteter. Min avsikt är att försöka se berättelsen

utifrån den situation som då var rådande. Ju mer vi kan lägga bort vår tids glasögon, desto mera har texten att ge vår tid.

Boken innehåller kommentarer till bibeltexten och faktarutor som ger ledtrådar för förståelsen. Apostlagärningarna är gemenskapens bok. Det är därför värdefullt att läsa den här boken i en grupp av något slag. Jag ger därför också uppslag till samtal och vidare reflektion. Jag hoppas att boken ska föra in läsaren i Apostlagärningarnas rika värld, men också leda till integrering av dess budskap. Min strävan har varit att boken ska vara inspirerande, undervisande och apologetisk.

Jag vill rika ett speciellt tack till biskop emeritus Erik Vikström för faktamässig genomläsning av manuset. Ett tack också till pastor Marcus Johansson och min dotter Johanna Levälähti för granskning av språk och i övrigt också värdefulla synpunkter. Boken är en fortsättning på min bok *Den stora berättelsen. En vandring genom Markusevangeliet*. Arbetet med boken har skett parallellt med författandet av boken *Vishet i tanke och handling. Praktisk idéhistoria för tro och liv utifrån grekisk och judisk livssyn* och pamfletten *Därför kristen. 50 teser om kristen tro. En pamflett för den som söker och den som funnit*. De tre litterära projekten har berikat varandra.

Förkortningarna i texten:

RSV, The R.S.V Interlinear Greek-English New Testament.

B2000, Bibelkommissionens översättning år 2000. Bibel 2000 används om inget annat anges.

SFB, Svenska Folkbibeln 2015.

1917, Bibeln 1917 års översättning.

SKB, Svenska Kärnbibeln. Nya testamentet. En expanderad översättning.

BTMS, Bibeln, The Message på svenska, 2021.

BF, Biblia med förklaringar av P Fjellstedt.

BBC, Keener C.S, IVP Bible Background Commentary, 1993.

JTC, Jewish Testament Commentary, 1996.

Vid hänvisningar till Apostlagärningarna nämns endast kapitel och vers, typ (2:15).